

AMAÇ YAPI SÜREÇ BOYUTLARI AÇISINDAN LÜKSEMBURG EĞİTİM SİSTEMİ

Arş. Gör. Harun ÖZCAN*

GİRİŞ

Resmi adı *Lüksemburg Grandüklüğü*, Fransızca *Grand-Duche De Lüksembourg*, Almanca *Grosherzogtum Lüksemburg*. Avrupanın kuzey-batı ucunda yer alan Lüksemburg, kıtanın 2586 kilometre karelik alanı ile en küçük ülkelerinden biridir. Kuzeyde ve batıda Belçika, güneyde Fransa, doğuda Almanya ile çevrilidir. Doğal ve tarihsel bir kavşak noktası olduğundan tarih boyunca bir çok değişik devletin yönetiminde kalmış ancak buna rağmen 10. yüzyıldan bu yana ayrı bir siyasal birim olarak varlığını korumuştur. Başkenti Lüksemburg, nüfusu ise 1988 verilerine göre 372.000 dir. (Ana Britannica, 1989, c. 15, s. 48)

Lüksemburg fiziksel coğrafya bakımından iki bölgeye ayrılır. Kuzeyde ülke topraklarının üçte birini kaplayan Osling bölgesi güneyde ise Gutland bölgesi yer alır. Ülkenin en yüksek noktası Buurgplaatz (559 m) kuzey uçta yer alır. Kuzeyde yer alan topraklar güneye oranla verimsizdir. Lüksemburg'da deniz ve kara iklimleri arasında bir geçiş kuşağı oluşturan ve son derece yüksek nem oranı ile belirlenen ılıman bir iklim hüküm sürer. Yıllık ortalama sıcaklık 8 derece yıllık ortalama yağış miktarı 810 mm dir. (Ana Britannica, 1989, C. 15, s. 48)

Toplam nüfusun onda yedisini oluşturan Lüksemburglular etnik köken bakımından değişik dönemlerde ülkeye yerleşen Kelt, Liguria'lı Roma'lı Treveri ve Frank topluluklarının karışımına dayanır. Nüfusun büyük bölümü bir Germen dili olan Letzeburg lehcesinin yanı sıra Fransızca ve Almanca da konuşur. Sayıca daha az olan Fransızlar ve Almanlar ülkenin diğer iki etnik grubunu oluşturur. Nüfusun yüzde 93'ü katoliktir. Nüfus yoğunluğu (1988) kilometrekare başına 144 kişidir. Toplam nüfusun yüzde 77.6 sı kentlerde oturur. Nüfus artış oranı yüzde 0.02 dir. Nüfusun ilginç bir özelliği 15 yaşının altındaki nüfus ile 60 ya-

* A.Ü. Eğitim Bilimleri Fak. Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümü Araştırma Görevlisi

şının üzerindeki nüfus hemen hemen birbirine eşittir. (Ana Britannica, 1989, C. 15, s. 48)

Lüksemburg'ta büyük ölçüde ağır sanayi, uluslararası ticaret ve bankacılığa dayanan gelişmiş bir piyasa ekonomisi uygulanmaktadır. Sanayinin temelini oluşturan çelik üretimi ARBED SA adlı büyük bir özel şirketin elindedir. 1986 verilerine göre GSMH 5.8 milyar ABD Doları, kişi başına düşen milli gelir ise 15.920 ABD Dolarıdır. Tarım sektörü toplam işgücünün yüzde 4.2 sini istihdam eder. Son derece makinalaşmış olan tarımsal üretim, gereksinmelerin önemli kesimini karşılar. Geçmişte çok önemli demir cevheri yataklarına sahip olan Lüksemburg şu anda sahip olduğu kaynaklarını bitirme noktasına gelmiştir. Petrol ve elektrik enerjisinin büyük bir kısmını ithal eden Lüksemburg'un başlıca sanayi ürünleri çelik ve ürünleri, lastik, kimyasal maddeler, metal eşya, dokuma ipliği ve işlenmiş gıdalardır. Ülkede dünyaca ünlü General Motors, Shell, Du Pont, Goodyear ve Uniroyal gibi şirketler faaliyet gösterir. Uygulanan vergi politikaları nedeni ile Lüksemburg uluslararası bankaların da rağbet ettiği ülkelerden biridir. (Ana Britannica, 1989, C. 15, s. 48-49)

Lüksemburg parlamenter yönetim biçimine dayalı bir meşruti monarşidir. 1868'de kabul edilen ve 1956'da gözden geçirilerek değiştirilen anayasa uyarınca yasama yetkisini Temsilciler Meclisi kullanır. Görev süresi beş yıl olan meclisin 64 üyesi tek dereceli genel seçimle belirlenir. Grandüklüğün atadığı 21 üyeden oluşan Devlet Konseyi temelde ikinci bir yasama organı işlevi görür. Bütün yasama işlerinde görüşü alınan konseyin yetkisi yasaların yürürlüğe girmesini ertlemekle sınırlıdır. Grandük devlet başkanı olarak yürütme gücünde başı sayılır. Ama bu yetkiyi başbakan tarafından oluşturulan ve Temsilciler Meclisi'ne karşı sorumlu olan bakanlar kurulu kullanır. Yargı sisteminin başında üyeleri Grandük tarafından atanan Yüksek Adalet Mahkemesi bulunur. Bayındırlık sağlık ve eğitim gibi işler seçilmiş meclisler aracılığı ile yönetilen belediyelerce yürütülür. Belediye başkanlarını Grandük atar. (Ana Britannica, 1989, C. 15, s. 49)

Son derece gelişmiş olan sosyal refah sistemi nüfusun tamamına yakını kapsar. Sistemle ilgili hizmetler işçilerin ve işverenlerin seçtiği temsilcilerden oluşan yarı kamusal nitelikte organlar aracılığı ile yürütülür. Başlıca sosyal refah programları arasında sağlık sigortası, emekli aylığı, iş kazası tazminatı, aile yardımı ve işsizlik sigortası sayılabilir. Lüksemburg öbür Avrupa ülkeleri gibi yüksek bir yaşam standardına sahiptir. Sağlık, konut ve beslenme koşulları ileri düzeydedir. Ortalama

ömür kadınlarda 78 erkeklerde 71 yıldır. Lüksemburg kişi başına düşen gazete sayısı bakımından dünyada ilk sıralarda yer alır. (Ana Britannica, 1989, C. 15, s. 49)

EĞİTİM SİSTEMİNİN AMAÇ VE POLİTİKALARI

Ulusal eğitim sisteminin amacı bireylere genel ve mesleki eğitim sağlamak, kişileri gelecekteki mesleklere hazırlamaktır. (Unesco, 1971, s. 765)

9 yıllık eğitim 6-15 yaşları arasındaki bütün çocuklara zorunludur. İlköğretim ve mesleki eğitim devlet okullarında parasızdır. Ancak ortaöğretimde ve teknik eğitimde çok az bir ücret alınmaktadır. Devlet, kamu ve özel tüm eğitim tür ve düzeylerinde denetim yetkisine sahiptir. Özel okullara hiç bir katkının sağlanmadığı Lüksemburg'ta bu okullar da Eğitim Bakanlığının programına uymak zorundadırlar. (Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, 1965, s. 191)

Tüm eğitim ve öğretim politikası için özelde Eğitim Bakanlığı, genelde ise devlet sorumludur. Bakan, öğretmenler aileler eğitim dernekleri, öğretmen birlikleri ve diğer eğitim kuruluşları ile ilgililerin görüşünü aldıktan sonra yasalarıda dikkate alarak eğitim politikalarını oluşturur. Bu yüzden hükümet ile öğretim çevreleri arasında oldukça aktif ve yararlı bir ilişki vardır. (Unesco, 1971, s. 765) Oluşturulan bu politikalar hükümet tarafından bakanlar kurulunda tartışıldıktan sonra onaylanır. Eğer politikalar mali konularıda kapsıyorsa mecliste onaylanır.

Devlet eğitimde etnik veya dini her türlü ayırımı red etmektedir. Sosyo-ekonomik geçmişi, cinsiyeti, ırkı, milliyeti ve dini ne olursa olsun tüm öğrenciler eşit eğitim hakkına sahiptir. Eğitim herkese açıktır. Orta-öğretimde bireylerin inançları doğrultusunda öğrenciler ailelerin isteklerine göre dini eğitim alabilirler. Ancak isteyenler ise dini eğitimden muaf tutulur. (Unesco, 1971, s. 765)

Eğitim genellikle karmadır. Herkese mesleki eğitim ve diğer eğitim olanakları eşit olarak sunulur. Özürlü çocuklara özel sınıflarda onlara uygun eğitim verilir. Sosyal koşullara göre bu özürlü çocuklar parasız kitap ve araç gereç ile burslarla desteklenir. Tek tek öğrencilerin özel ilgileri, yerel yetkililer veya devletce sanat ve spor alanında çeşitli boş zaman etkinlikleri sayesinde karşılanır. Bu etkinlikler çeşitli klüplerce, spor derneklerince, drama gruplarınca, müzik ve bilim çalışmaları ile desteklenir. (Unesco, 1971, s. 765)

Geniş eğitimsel tercih olanakları şu anda geçerli olan ekonomik ihtiyaçlara uygundur. Daha fazla uzmanlaşma ile temel eğitimi izleyen aşamalarda modern ve teknik alanlara önem vermek özellikle ortaöğretimde, öğrencileri üniversiteye daha iyi hazırlamak gereklidir. Bu nedenlerle ortaöğretimde tercih hakları, bölümlerin sayısı artırılmakta ve ortaöğretimde düzenlemeler yapılmaktadır. (Unesco, 1971, s. 765)

EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISI

Lüksemburg'ta eğitim okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğrenim düzeylerinde verilmektedir. Ülke nüfusun tümü okur yazardır.

Okul Öncesi Eğitim

Lüksemburg'ta 4-6 yaşları arasını kapsayan okul öncesi eğitim diğer Avrupa ülkelerinden farklı olarak 5 yaşına giren çocuklar için zorunlu, 4 yaşındaki çocuklar için ise isteğe bağlıdır. Okul öncesi eğitim ana okullarında verilir. Eğitimin gelişmesi için önemli görülen bu düzeydeki eğitimde okullaşma oranı 4 yaşındaki çocuklar için yüzde 90,5 yaşındaki çocuklar için ise yüzde 100 dür. Okul öncesi eğitim kurumlarının finansmanı ve denetimi Eğitim Bakanlığınca sağlanmaktadır. İlköğretime bağlı olan okul öncesi, eğitim kurumları içinde özel okulların oranı yüzde 1'i geçmez. Okul öncesi eğitime verilen öneme rağmen bu eğitim formal eğitimin bir parçası değildir. Bu eğitimin amacı çocukları fiziki, moral ve entellektüel açıdan geliştirmek ve ilköğretime hazırlamaktır. Lüksemburg'ta 1984 verilerine göre 7580 okul öncesi eğitim kurumu vardır. (Commission of the European Communities, 1987, s. 124-125)

İlköğretim

Lüksemburg'ta zorunlu eğitim 6-15 yaşları arası 9 yıllık bir süreyi kapsar. İlköğretim ise her biri iki yıl olan üç dönemlik zorunlu bir eğitimidir. Yerel ve devlet okullarında verilen ilköğretim karma ve ücretsizdir. İlköğretim düzeyinde az sayıda özel eğitim kuruluşu bulunmaktadır. Bu okullarda eğitim paralıdır. Hem devlet hem de özel okullarda aynı program uygulanmaktadır. Zorunlu eğitim ulusal hukuk kurallarına göre yürütülmekte ve ülkede uygulanan programlar Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. İlköğretimde ders konuları okuma-yazma, aritmetik, spor faaliyetleri gibi çalışmalardan oluşur. Çocuklar ilköğreti-

me ana dilleri olan Lüksemburgca ile başlar. Bununla birlikte Almanca öğretimine de başlanır. Fransızca öğretimi ise ilköğretimin ortalarında başlar. Bu üç dilin öğretimi birbirine paralel olarak devam eder. İlköğretimde haftada 27 ders vardır. Bu dersler bütün haftaya yayılır. Öğrencinin sınıf geçmesinde karar sahibi olan öğretmen kararı verirken öğrencinin bir yıl boyunca yaptığı ev ödevleri, okuma-yazma ve diğer çalışmalarını dikkate alır. (Commission of the European Communities, 1987, s. 125)

12-15 yaşları arası öğrencilerin devam ettiği *tamamlayıcı kurslar* 7., 8., 9. sınıfları kapsar. Bunlara 6 yıllık ilköğretimden sonra devam edilebilir. Bu sınıflardaki eğitimin amacı öğrencilere genel ve mesleki bilgiler vermek, hayata, mesleğe ve yetişkinliğe hazırlamaktır. 1983 verilerine göre Lüksemburg'ta ilköğretimde 27.700 öğrenci 1882 öğretmen vardır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 16 civarındadır. (Commission of the European Communities, 1987, s. 126-127)

Ortaöğretim

Lüksemburg'ta ortaöğretim iki biçimde örgütlenmiştir. Bunlardan biri genel eğitim diğeri ise teknik eğitimidir.

Genel Eğitim

Genel eğitim liselerde verilir. Alt ve üst olarak iki bölüme ayrılan bu eğitim 7 yıllık bir çalışmayı kapsar. Alt öğretim 6 yıllık ilköğretimden sonra 3 yıllık eğitimi kapsayan tam zamanlı bir eğitimidir. Öğrenciler bu eğitime devam edebilmeleri için Fransızca, Almanca ve aritmetikten sınava girmeleri ve başarıları gerekmektedir. Ortaöğretimin amacı öğrencileri iyi bir şekilde üniversiteye hazırlamaktır. Bazı istisnalar dışında okullarda haftada 50 şer dakikalık 30 ders vardır. Ders programı, din eğitimi ve ahlak, Fransızca, Almanca, İngilizce, tarih, psikoloji, ekonomi, matematik, biyoloji, coğrafya, fizik edebiyat, müzik, kimya ve beden eğitiminden oluşmaktadır. Ortaöğretimin ilk yılı uyum eğitimidir. Tüm ortaöğretim boyunca dil eğitimi özel bir önem taşır. Üç yıllık alt ortaöğretim boyunca sürekli değerlendirilen öğrencilerden başarılı olanlar üst ortaöğretime devam ederler. Üst ortaöğretimden alınan sertifika ile isteyenler üniversiteye devam edebilir. Lüksemburg'ta öğrenciler genel ortaöğretime başladıklarında klasik veya modern eğitimden birini seçmek zorundadırlar. (Commission of the European Communities, 1987, s. 128) Klasik eğitim latince temeline dayanır. Dil ve edebi-

biyat ağırlıklıdır. Modern eğitim ise modern diller özellikle İngilizce ağırlıklı olup temel bilimler ve teknolojiler öğretilir. Tüm öğrenciler ortaöğretim sonunda bitirme sınavına girerler. (Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, 1965, s 193)

Teknik Eğitim

Teknik eğitim teknik liselerde verilmektedir. Bu eğitim üç aşamayı kapsar. İlk aşaması 6 yıllık zorunlu eğitimden sonra başlayan üç yıllık temel eğitimdir. Bu eğitim zorunludur. İkinci aşamada üç yıl sürer. Bu aşamada tam zamanlı teknik kurslar, yarı zamanlı mesleki kurslar ile çıraklık eğitimi verilir. İki yıllık yüksek düzeyde ise mesleki eğitim sağlanır. Bu eğitim sonunda başarısız bulunan öğrenciler ya aynı eğitimi tekrar alır ya da Eğitim Bakanlığının özel merkezlerde verdiği mesleki eğitim kurslarına devam eder. (Commission of the European Communities 1987, s. 128-129)

Mesleki Eğitim

Eğitim Bakanlığının mesleki eğitim merkezlerinde veya devlet okullarında verdiği bu eğitimin amacı öğrencilere ticaret ve sanayi için mesleki bir tutum kazandırmaktır. (Council for Co-operation of the Council of Europe, 1965, s. 194)

Ticaret Okulu Ticaret okulunda iki yıl süren eğitimde öğrenciler genel konular ve özel ticari konular ile ilgili bilgiler kazanırlar

Otelcilik Okulu Tam zamanlı üç yıl süren bu eğitim ile otel hizmetleri için gerekli personelin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Ders programları üç temel üzerine kurulmuştur. Bunlar dil eğitimi, mesleki eğitim ve uygulama çalışmalarıdır. (Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, 1965, s. 195)

Ziraat Eğitimi Bu eğitime 13 yaşındaki çocuklar veya tamamlama eğitimini bitirenler girebilir. Erkekler ziraat okullarında kızlar ise yerel düzeyde düzenlenen kurslarda bu eğitimi alır. Bu kurslar üç yıldır. Bu kurslar ile ayrıca bahçıvan ve ormancı yetiştirilir. (Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, 1965, s. 195)

Öğretmen Eğitimi

Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen olabilmek için tamamlanmış eğitim bitirdikten sonra üç yıllık bir eğitim görmek gerekmektedir.

İlkokul öğretmeni olabilmek için ortaöğretimden sonra iki yıl eğitim veren eğitim enstitülerine devam etmek gerekir. Bu okullarda okuyan öğrenciler devletten burs alabilir. Diğer tüm grup öğretmenler (ortaöğretim, teknik öğretim gibi) yurt dışında ve yurt içindeki üniversitelerde veya enstitülerde eğitimini tamamladıktan sonra ülkede iki yıl süren teorik ve uygulamalı staja tabi tutulurlar. (Unesco, 1971, s. 766, Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, 1965, s. 195)

Yetişkin Eğitimi

1965 yılında başlayan yetişkin eğitimi çalışmaları hali hazırda çalşan, ortaöğretim veya teknik eğitimi almak isteyenler için düzenlenen eğitim olup dersler genellikle akşam yapılmaktadır. (Unesco, 1971, s. 766)

Çok Amaçlı Okul (Tronc Commun)

1979 tarihli çok amaçlı alt ortaöğretim kanununa göre 7.8.9. sınıfları kapsayan ve "Tronc Commun" olarak adlandırılan bir okul kurulmuştur. Bu okullarda eğitim ya ortaöğretim içinde ya da özerk eğitim merkezlerinde verilmektedir. 7. ve 8. sınıflarda öğrencileri konulara ve yeteneklerine göre sınıflayıp en iyi biçimde öğrenmeleri sağlanmaktadır. 9. sınıfta çıraklık eğitim 10. sınıfta ise genel veya teknik eğitim verilir. 6 yıllık ilköğretimde başarılı olanlar bu okullara kayıt yaptırabilir. Başarılı olamayanlar için ise yoğun sınıflar açılır. Bu okullarda ders programı Fransızca, Almanca, İngilizce Matematik, Biyoloji, Psikoloji, Tarih, Coğrafya, Temel Ekonomi, Sosyoloji, Hukuk, Fizik, Kimya, Edebiyat, Güzel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi ve Spordan oluşur. Bu okullarda yıl sonu sınavı yoktur. Öğrenciler üç yıl boyunca sürekli değerlendirilir. Müdürün başkanlığında öğretmenler ve sınıf birliği 10. sınıfa devam edecek öğrencileri belirler. (Commission of the European Communities, 1987, s. 130-131)

Yükseköğretim

Lüksemburg'ta yükseköğretim Uluslararası Yüksek Enstitü ve Pedagoji Enstitüsünde sağlanır. Bu enstitüler özerktir. Bu enstitülerde üç alanda eğitim verilmektedir. Bu alanlar hukuk, eğitim ve iktisadi ve idari bilimlerdir. Bu alanlar dışında öğrenim görmek isteyen öğrenciler, bir yıl Lüksemburg'ta eğitim gördükten sonra, yurt dışındaki üniversitelere giderler. (Unesco, 1982)

EĞİTİM SİSTEMİNİN YÖNETİM YAPISI

372 bin kişinin yaşadığı Lüksemburg'da eğitim yönetimi yavaş bir gelişme göstermiş ve henüz bir yapıya oturulamamıştır. (Unesco, 1971, s. 766) Bununla birlikte eğitim, Eğitim Bakanlığının sorumluluğundadır. Bu sorumluluk özellikle okul öncesi eğitim ve ilköğretim düzeyinde yerel yönetimlerce paylaşılır. (Council for Cultural Co-operation of the Souncil of Europe, 1965, s. 191)

Karar Süreci

Öğretmen atama, yeni sınıflar açma ve okul binaları konusunda karar yetkisi ilköğretim düzeyinde Eğitim Bakanlığı, ve yerel yönetimler, ortaöğretim düzeyinde Eğitim Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı, Mesleki ve Teknik eğitimde ise Eğitim Bakanlığı Çalışma ve Ekonomik İşler Bakanlığı ile sendikalar arasında karşılıklı görüşmeler ile paylaşılır. Bütün okullar için ders kitapları ve programları Eğitim Bakanlığınca hazırlanır. İlköğretim düzeyinde okulların donanımı Eğitim Bakanlığının onayı ile yerel yöneticilerce, ortaöğretim düzeyinde ise yine bakanlığın onayı ile kurum kendisi karşılar. Mali konularda karar yetkisi Eğitim Bakanlığına aittir. Bakanlık okullardan gelen istekler doğrultusunda bütçe ödeneklerinden ödemeleri onaylar ve dağıtımını yapar. (Unesco, 1971, s. 766-767)

Planlama Süreci

Lüksemburg'ta eğitim planlaması Eğitim Bakanlığında bulunan istatistik ve okul haritaları servisinde yapılmaktadır. Bu birim okul nüfusunun, öğretim personelinin ve kaynakların değerlendirmesini yaparak ileriye yönelik kestirimlerde bulunur ve temel bilgileri sağlar. (Unesco, 1971, s. 768) 1982 verilerine göre Lüksemburg'ta eğitime yapılan kamu harcamaları GSMH nin yüzde 6 sıdır. Aynı dönemde Türkiye'de eğitime yapılan kamu harcamaları GSMH nin yüzde 2.9'u dur. (Ana Britannica, 1986, s. 135) Ancak Lüksemburg'ta gerek okul binalarının yapımında gerekse öğretmen ücretlerinin ödenmesinde maliyetler bazı fonlarla ve yerel yönetimlerce paylaşılmaktadır. (Unesco, 1971, s. 767)

Örgütlenme Süreci

Eğitim sisteminde yapım ve donatım işleri yerel yönetimlerce ve okullarca gerçekleştirilmektedir. Ancak bu işlerin yapılabilmesi için

Eğitim Bakanlığı'nın onayı gerekmektedir. Maliyetler ise Eğitim Bakanlığı ve yerel yönetimlerce paylaşılır.

İlköğretim düzeyinde öğretmenler memur sayılırlar. Bunlar ya geçici görevle ya da daimi statüde Eğitim Bakanlığı'nın onayı ile yerel yönetimlerce atanır. Öğretmen olarak atanabilmek için öğretmenlik sertifikasına sahip olmak, Lüksemburg'lu olmak ve 19 yaşına girmiş olmak gerekmektedir. Ortaöğretim düzeyinde öğretmenlerin atanması ve ücretlerin belirlenmesi ise Eğitim Bakanlığı ve Gand Duke tarafından, bakanlığın ilgili birimleri ve diğer kuruluşların görüşleri alınarak yapılır. (Unesco, 1971, s. 768)

Koordinasyon Süreci

Kaynaklarda eğitimde koordinasyonu sağlayan bir birimden söz edilmemektedir. Ancak, birçok konuda, örneğin atamalarda, donatım işlerinde ve mali işlerde bakanlığın onayının gerekmesi ve dağıtımından sorumlu olması bakanlığın koordinasyon birimi olarak da görev yaptığı şeklinde yorumlanabilir.

İletişim Süreci

Lüksemburg eğitim sisteminde iletişim konusunda da ayrıntılı bilgi yoktur. Ancak, gerek eğitimsel, gerekse yönetsel işlerin yasalara dayalı olarak yürütülmesi gereğinden kaynaklarda bahsedilmektedir. Bu ise, iletişimin daha çok yazışmalarla sürdürüldüğü, yukarıdan gelen yazıların daha çok emir (kural) niteliği taşıdığı, aşağıdan gelenlerin ise talep ve öneri şeklinde olduğu düşünülebilir.

Değerlendirme ve Denetleme Süreci

İlköğretimde öğrencilerin sınıf geçmesinde onların yapmış olduğu ev ödevleri, sınıfıçi ve dışı çalışmaları dikkate alınarak öğretmen tarafından karar verilir. Ortaöğretimde eğitim sürekli değerlendirme temeline dayalıdır. Ancak, yıl sonu sınavları yoktur. Öğrenciler ortaöğretime bitirince Eğitim Bakanlığınca düzenlenen bitirme sınavına girerler. (Council for cultural Co-operation of the council of Europe, 1965, s. 193; Commission of the Europe Commities, 1987, s. 126-130)

İlköğretimde bakanlığın müfettişlik birimi hem eğitsel, hem de yönetsel teftişi yürütür. Diğer eğitim kuruluşların yönetim ve teftişinden Eğitim Bakanlığı ile o kuruluşun yöneticisi sorumludur. Yöneticilerin

doktoralı veya bir mühendis derecesi almış olmaları gerekmektedir. İlgili eğitim düzeyinde öğretim deneyimi olması gerekir. İlköğretim müfettişi olabilmek için ise ya "ad hoc" kursu almış olmak ya da müfettişlik sertifikası almak gerekir. Müfettişlik sertifikası sınavına girebilmek için ise psikoloji, eğitim veya diğer bir alanda üniversite derecesi almak ve öğretmen olmak gerekir. Müfettişler bakanlığın uygun gördüğü her konuda bölgesindeki okulların iç örgütlenmesi ile ilgili herşeyi denetleyebilir. Ancak, müfettişlerin program öğretim takvimi ve tatiller üzerinde karar yetkileri yoktur. (Unesco, 1971, s. 767)

SONUÇ

Gelişmiş bir ülke olan Lüksemburg'ta eğitim sorunları büyük ölçüde giderilmiştir. Mesleki ve teknik eğitime çok önem verilmektedir. Sınırlı sayıda yükseköğretim kurumu bulunan Lüksemburg'ta ortaöğrenimini tamamlayan öğrenciler yükseköğrenim için ülke dışına gönderilmektedir. Eğitim yönetiminde ise yerel yöneticilerin büyük katılımı vardır.

Kaynaklar

- Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*, Cilt 15, İstanbul: Ana Yayıncılık ve Sanat Ürünleri Pazarlama A.Ş., 1987.
- Ana Britannica 1986 Karşılaştırmalı Ulusal İstatistikler*, İstanbul: Ana Yayıncılık ve Sanat Ürünleri Pazarlama A.Ş. 1987.
- Commission of the European Communities, *The Education Structure in the Member States of the European Communities*, Belgium: 1987.
- Council for Cultural Co-operation of the Council of Europe, *Education in Europe School Systems a Guide*, Strasbourg: 1965.
- Unesco, *World Survey of Education*, Paris: 1971.
- , *World Guide to Higher Education*, Great Britain: 1982.

EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISI

23				
22		YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ	ÖĞRETMEN EĞİTİMİ	
21				ÜNİVERSİTE
20				
19				
18		MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM	ORTAÖĞRETİM	13
17				12
16				11
15	TAMAMLAYICI KURSLAR			10
14				9
13				8
12				
11			6	
10			5	
9		İLKÖĞRETİM	4	
8			3	
7			2	
6		OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	1	
5				
4				

YAŞ

OKUL
YILI

Kaynak: The Edu Structures in the Member States of the European Communities, Commission of the Euroren Communités. Belgium: 1987.